

Cancelari'a Redactiunii:

Malulu inf. alu Dunarii, Nr. 32

Locuinti'a Redactorului:

Malulu inf. alu Dunarii, Nr. 19.

Scrisorile nefrancate nu se voru primi decâtu numai de la corespundintii regulari ai „Federatiunii“
Articlii tramisi si nepublicati se voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Luni-a, Mèrcuri-a, Vineri-a ser'a, si Dominec'a deminèti'a.

Pretulu de Prenumeratiune:
Pre trei lune . . . 4 fl. v. a.
Pre siese lune . . . 7 fl. 50 cr.
Pre anulu intregu . . . 15 fl.

Pentru Romania:
4 galb. pre anu, — 2 galb. pre 1/2 de anu, — si 1 galb. pre 1/4 de anu

Pentru Insertiuni:
10 cr. de linia, si 30 cr. taps-a timbrale pentru fiesco care publicatiune separatu. In Loculu deschisu 20 cr. de linia
Unu esemplariu costa 10 cr.

Pest'a, 15/27 martiu, 1868.

Lucrârile delegatiunilor sunt inchiaste pentru estu tempu. Diurnalulu of. de Vien'a in nr. sêu de mercuri (25 mart.) impartesiesce decretulu imp. (penta) prin care se aproba resolutiunile aceluor corporatiuni, in privinti'a bugetului comune. Decretulu imp. urmeza mai la vale, éra resolutiunile se voru publicà la sîrulu loru intre actele delegatiunilor, ca lege financiaria pentru totu imperiulu.

Cas'a boeriloru senatului imp. de Vien'a aveà sê tiena eri Siedintia, dar aceea fu contramandata, d'in cauza, precum se dîce, cã ministrii d. principele Auersperg si Hasner au fostu chiamati la curtea imp. la Bud'a, unde petrece actualminte imperatulu, — astfelu desbaterile a supr'a legii scolari au trebuitu sê se curme amanandu-se pre alta dîua, carea, inse nu este inca determinata. In cas'a deputatiloru senatului imp. stau la ordinea dîlei schimbârile formale facute de cas'a boeriloru in legea de casatoria si reportulu comisiunii fianciarie despre ulterioarea incassarã a contributiunii pana la 1 iuniu a. c. Se crede cã aceste obiepte nu voru intempinã contradîceri in cas'a deputatiloru, — tota atentiunea casei este atientata a supr'a proieptulu financiariu (pentru acoperirea speseloru) a lu ministrului Brestel, carele numai cu modificatiuni insemnate are sê fie primitu. S'au escatu faim'a cã d. Schmerling are de cugetu a propune in cas'a boeriloru, ca sê se urce contributiunea bunuriloru besericesci.

Principele Napoleonu au rentornatu la Paris in 21 l. c. ser'a, si se dîce cã ar fi descoperitu amiciloru sêi cãtu l'au surprinsu pre d'insulu progresulu unificãrii Germaniei cascigatu prin staruintiele Prussiei.

Despre brosiur'a aparuta in dîlele trecute „Titlurile de dreptu a le Dinastiei Napoleoniane“ se dîce intr'una corespundintia, cã in cercurile oficiale si diplomatice nu au fostu de judecata asîe supraficialu ca la publiculu celu mare, ci se crede cã in acea brosiura este a se observã laudabil'a intentiune a imperatulu de a se ocupã innainte de tote mai cu amerruntulu si mai inadinsu de cum s'au intemplantu pana acum'a, — de opiniunea publica a Franciei, de a implinì dreptele ei pretinsiuni si de a desarmã in fruntârile ei. — Diurnalele oficiose „Constitutiunaltulu“ si „Estandard“ cerca a trage interesarea publiculu a supr'a carticelei cestiunate, dar cu tote aceste se scie, cã imperatulu e forte desgustatu pentru fiasculu ce au facutu prin aceea, cã la suatulu imperatesei Eugeni'a, alu ministrului de statu si alu mai multoru senatori si deputati reactionari, s'au invoitu parte a sterge, parte a scurtã multe d'in conclusiunile cele liberale a le carticelei. De altmintrea inca domnesce in curtea imperatesca ore care dissunantia si despusetiune cam neplacuta. Favoritiu imperatulu se persecuteza unii pre alii invinovatîndu-se mai cu un'a, mai cu alta gresiela, imperatulu i asculta cu aceea-si lenisce, carea i este propria intru despretiurica omeniloru. Prefectii judetieloru, cari au venitu la Paris, pentru a-i face reporturi, i descriu in modu spaimentatoriu periculos'a despusetiune a poporulu interitatu d'in caus'a esecutãrii legii militari. A fara de aceste in pãrtile meridionale domnesce scumpete, in cele de a medianopte agitatiunea pentru tratatulu comercialu, carui-a se atribue cã ar fi causatu scaderea esportulu in patrariulu d'in urma alu anulu. — Demonstratiunile sgomotose — intemplate nu numai la Bordeaux, Rennes, ci in multe alte locuri — nu sunt singurulu rêu ce causeza nou'a organizatiune militare. Urmârile, cari rezulteza d'in contradictiunea flagrante intre armârile urmate in ruptulu capulu si intr'una mesura colosala, si intre asecurârile

pacifice cari le respandesc press'a guverniala, sunt cu multu mai grave. Opiniunea publica e forte ingrigita si neodihnitã de acêsta situatiune, éra increderea atãtu de necesaria comerçului si industriei nu vresê asculte de aceste asecurãri a le guvernului, desmintite innainte prin faptele sale contrarie. Perderile cumplite ce causeza asemene situatiune, sunt cu multu mai seriose si mai greu de reparatu, decâtu sgomotulu si chiaru turburârile escate d'in aplecatiunea legii militari, cu tote cã si acêst'a e destulu de nepopulare. — Dupa aceste nu potemu avè multa sperare intru sustinerea pãcii europene, liniscea presinte anuncia cã foculu arde in spudia si eruptiunea vulcanulu sê pregatesce a luã dimensiuni mari.

Corpulu legelativu alu Franciei, in siedinti'a sa de 23, l. c. au primitu proieptulu de lege, prin carele se incuviintieza unu ajutoriu de doue milioane in favorea nefericitiloru Arabi d'in Algiru, dieciuiti prin fomete.

La Londinu curge faim'a, cã oatea anglesca d'in Abissini'a ar fi intratu in Magdal'a si ar fi eliberatu pre supusii anglesci ticuti acolo in prinsore. Noutãtile oficiale sosite guvernulu anglescu nu amintescu nemica despre ocuparea Magdalei, ci constateza numai atãta, cã oatea speditiunaria ar fi aproape de acea cetatiune.

Scrisori venite d'in Rom'a prin Florinti'a anuncia cã S. scaunu ar fi amenintiatu guvernulu austriacu de a rumpe tote relatiunile cu d'insulu decumva ar persiste ca sê faca a se primì in camere legea despre casatori'a civile. Amenintiarea inse vine cam tardû d'aca e adeverata, ci avemu cauza de a ne indoì, cãci curtea de Rom'a au avutu pûrurea intieleptiunea de a se plecã celui ce resiste si a se da dupa pèru candu are de a face cu necasuri escate d'in vitregtatea tempuriloru.

Senatulu imperialu.

Cas'a domniloru, continuarea siedintiei d'in 20. martiu.

Gablentz: Eu amu petrecutu mai multi ani prin tiere straine si cu ocaziunea acêst'a amu observatu, cã Austriaculu ca atare intempina cele mai mari simpatie la poporele straine; amu auditu inse si aceea, cã de câte ori erã vorb'a de Austri'a, strainii totdeun'a si esprimãu neplacerea si desaprobarea loru despre inchiacrea concordatulu. E greu de crediutu, cãtu ni-a stricatu noue tratatulu acesta la tote clasele poporeloru straine. Votulu maioritãtii nu impedece de locu pertratãrile cu Rom'a, precum afirmã antevorbitorulu meu, ci d'in contra votulu acelu' procura regimulu unu spriginu considerabilu pentru esoperarea unu resultatu favoraveru. Fia-mi iertatu in asta privintia a me provocã la o episoada istorica. Candu dede Fridericu celu mare reprezentantelu sêu la curtea Franciei instructiunile necesare, i-dîse: „Candui voi conveni cu ministrulu anglosu, nu uitã, cã eu stau in apoi'a Dtale cu 100,000 baionete.“ D'aca vomu spriginu noi regimulu, pertratãrile cu Rom'a voru avè mai multu prospectu de a reusi. D'in decursulu desbaterii generale mi-amu castigatu convingerea, cã votulu maioritãtii va contribui multu la paciurea maioritãtii preponderante a poporatiunii austriace, si pentru aceea votezu cu maioritatea.

Card. Schwarzenberg: Ne potendu urmari cu date istorice tote afirmatiunile, câte le-amu auditu aici, voiui atrage atentiunea Dvostre numai asupra unu evenimentu.

Candui erãu sê judece pre Cristu in Jerusalimu, carturarii si fariseii strigãu, cã nu esiste alta lege, decâtu a imperatulu. Parol'a acêst'a a resunatu d'in seculu in seculu, si mai cu sema pre tempulu revolutiunii francesci, schimbandu numai cuvintele, cã adeca: afara de statu nu esiste nimicu alt'a. Parol'a numita sierbesce de basa si acelei sentintie, cã matrimoniulu e numai contratu, si despre contrate decide statulu. Casatoriile mestecate sunt o anomalia, si acei domni, cari pledeza pentru casatori'a civila, comitu mare nedreptate in contra poporatiunii Austriei. Pentru aceea me dechiaru in contra proieptulu maioritãtii, si pentru propunerea de amenare. — Incãtu pentru bigamia recunoscu, cã casurile de bigamia erau rare chiaru pre tempulu acelu', candu erau in vîgore despusetiunile codicelui civilu; dar care a fostu caus'a?

Numai pietatea monarçiloru nostri, cãci adresandu-se oppii cãtra domnitori, casatori'a a dou'a sêu se oppiã de totu, sêu, respectivii nu capetãu dispensatiune, pana ce nu morise unulu sêu altulu. (Ilaritate). Sê considerãmu, Dloru mei, cãtu de greu va cadè multu patitului nostru domnitoriu a decide intr'o cestiune atãtu de importanta. (Aplausu in centru). Sê incarcãmu a supra nostra tote sagotele jurnalistiche, sagotele se prefacu adese ori in lauri; sê ne adunãmu in pregiurulu tronulu, ca unu muru credintiosu, chiaru de ni-aru constãtã vicietã sêu sangele. (Aplausu in centru.)

Br. Kraus apera propunerea maioritãtii, fiindu cã numai aceea corespunde referintieloru statulu fatia cu beserrec'a si referintieloru matrimoniale. Esenti'a casatoriiei e contratulu, pre cum a recunoscutu insu-si card. Rauscher, sacramentulu presupune validitatea contratulu matrimonialu si dreptulu statulu a face despusetiuni despre atare contratu nedisputaveru. Beserrec'a inca numai mai tardû si-a arogatã jurisdicțiunea in afacerile matrimoniale, si insu-si Pallavicini, care a scrisu istori'a conciliulu Tridentinu la ordinatiunea santulu parinte, recunosece, cã dreptulu de a decide controversiele matrimoniale prin tribunale preotiesci nu e fundatu in canonele beserrecei. Casatori'a civila, ce-o vomu introduce, e numai unu refugiu pentru acei-a, caroru beserrec'a le refuzã binecuvantarea casatoriiei. Domniloru d'in cealalta pãrtia cu ocaziunea acêst'a li-asu aduce a minte de cartile sibiline.

Contele Ant. Auersperg: Cestiunea de fatia e eminentu politica, in specie cestiune de constitutiune. Dupa parerea mea de la a. 1848 si 1849 traimu intr'unu statu principalminte constitutiunaltu, si vicietã constitutiunala de atunci a fostu numai intrerupta prin diecenulu 1851—1861. Periodulu acêst'a s'a inchiaciatu cu Solferino, si periodulu sistãrii constitutiunii, inaugurate in a. 1861, s'a inchiaciatu cu Königgrätz. D'in esemplele aceste-a vedemu, cã totu ataculu in contra drepturiloru de autonomia ale poporulu austriacu a fostu urmatu de resbunãri infricosiate si graduete. Una noua resbunare ne amenintia si acêst'a e continuitatea concordatulu, bulevardulu unoru zeloti in contra staruintieloru de cultura a secululu nostru si in contra vicietã nostre spirituale. Insemnatatea practica a cestiunii de fatia e atãtu de nevinovata, incãtu nu potu pricepe, de unde atãta furia, sêu precum dîce poetulu tanta e coelestibus irae. Partea principala contine restituirea legelatiunii si jurisdicțiunii statulu in afacerile matrimoniale si scolarie, reocuparea terimulu lumescu usurpatu de puterea beserecesca, si aci pricepu cerbicositatea in aperarea terimulu atacatu, cu atãtu mai tare, fiindu cã unii domni in urmarea concordatulu se credu a fi in dreptu. D'aca respectivii domni aru fi avutu naintea ochiloru asiom'a, cã statulu nu pote renuntã de drepturile sale de suveranitate, usioru aru fi potu prevedè, cã factorii legelativi la tempulu sêu voru rochiamã dreptulu loru cu energia si resolutiune, si aci diace necompatibilitatea concordatulu cu constitutiunea. (Va urmã.)

Brosiur'a intitulata „Titlurile dinastiei napoleoniane“, despre care atãta s'a vorbitu de câte-va dîle, s'a distribuitu intre poporulu francescu. Reproducemu si noi pentru cetitorii nostri d'in ca, aceea ce ni-se pare mai de interesu:

Titlurile dinastiei napoleoniane

Vox populi vox Dei.

Amu avutu cugetulu de a intr'uni in aceea-si publicatiune manifestatiunile diverse a le vointiei natiunali, prin cari sub cele doue republice si sub cele doue imperie s'a fundatu dinasti'a napoleoniana. Ni-s'a parutu cã d'in acêsta legatura, curiosa pentru istoria, ar' potè sê provina o invetiatura mare politica.

Napoleonu I.

Consulatulu diecenale.

Diecemvre 1799.

18 brumariu salvã Franci'a si revolutiunea; institutiunile consulari au inlocuitu directoratulu; inse noulu guvern nu si-avea puterea decâtu d'in necesitate: pentru a se legitimã, a trebuitu sê se imbia spre primire poporulu.

Consulii provisorii presintara natiunei constitutiunea d'in 22 frimariu alu anulu VII.

Este dîsu in prefatiune:

Constitutiunea e fundata pre principiile adeverate a le guvernulu reprezentativu, pre drepturile sacre a le proprietãtii, egalitãtii si libertãtii.

Poterile, cari ea le infintieza sunt tari si statornice, asîe precum trebus sê fia pentru a garantã drepturile cetatieniloru si interesele statulu.

„Revolutiunea e ficsata la principiile, cari o-au inceputu; ea este finitã.“

Unu articlu alu acestei constitutiuni propuse numără generalului Bonaparte la funcțiunile de Consulu antâiu pre 10 ani.

Tier'a fu consultata. S'au deschisu registre pentru culegerea votului natiunale la secretariatele tuturor administratiunilor, la agentii comunale, la judii de pace si la notari. Recensiunea d'in anulu VIII dede urmatoriele cifre:

Voturi:	Acceptatori:	Refusatori:
3,912,569	3,911,007	1,562

Cu o majoritate mai de patru milioane de voturi, generalulu Bonaparte fu numitu Consulu antâiu pre diece ani.

Consulatulu pre vietia.

1802.

Se scie câtu de folositori si roditori au fostu anii d'antâiu ai consulatului.

„De câtu-va tempu, dîce d. Thiers, se facea întrebare, sê nu se dee ore unu semnu mare de multumita natiunale unui omu, care in doi ani si diumetate a scosu Franci'a d'in caote si o-a impacatu cu Europ'a, cu sine in sa-si si totodata o-a organisatu mai de totu. Acestu sentimentu de recunoscintia erà universalu si meritatu. . . Afara de unu numeru micu de roialisti si de jacobini, nimene n'ar fi intielesu, nimene n'ar fi voit, ca puterea sê treca in alte mane decâtu in a le generalului Bonaparte. Continuarea nedeterminata a autorității sale erà considerata ca lucrulu celu mai simplu si celu mai neincunguratu. . . Facundu binele, elu s'a supusu geniului sêu; facundulu, elu i-a speratu pretiulu. N'a fostu aci nimicu de inculpatu, cu atâtu mai vertosu că, dupa convingerea lui si intr'adeveru pentru a indeplinî binele, erà de lipsa inca multu tempu unu capu a totu-potinte. Momentulu, in care atâtea acte memorabili urmara unulu dupa altulu, a fostu acelu-a, carele Consululu Antâiu l'a fostu detiermuritu, si carele poporulu erà gata a-lu primi in semnu de o manifestatiune mare. Intr'o tiera, unde o autoritate tare si creatoria a fostu neincungurata, erà lucru legitimu a aspirà la puterea suprema, mai vertosu pentru celu mai mare omu alu secului sêu si pentru unulu d'între cei mai mari omeni ai umanității. Washington, in mediu-loculu unei societăți democratice, de totu comerciali si de multu tempu liniscite, Washington a avut dreptu a aretà putiena ambițiune. Intr'o societate, republicana prin intemplantare, monarhica prin fire, incungurata de inimizii, inarmata pre atunci, ne potundu-se guvernà si aperi fără unitate de actiune, generalulu Bonaparte a avut dreptu de a aspirà la puterea suprema macaru sub ce titlu.“

Tribunatul a fostu, care la 6 maiu 1802, cu ocasiunea presentarei tratatului de Amiens, a emis votulu, cumca sê se dee Consulului Antâiu unu tributulu splendidu alu recunoscintiei natiunali.

In ceea-lalta dî Senatulu primi votulu Tribunatului si propuse a se prolungi cu unu periodu nou de diece ani poteriile aci dieconali a le generalului Bonaparte. In diu'urmatoria Consululu Antâiu indreptă Senatului, care i tramisese nunciu, unu respunsu prin carele, respingundu imbiarea acestei adunări, si-exprimă vointi'a de a avè autoritatea sa de la natiune. „Votulu poporulu, dise elu, mi-a incredintiatu magistratur'a suprema. Eu nu asiu fi asigurat de increderea lui, daca actulu, care m'ar sustienè intr'aceea, n'ar fi sanctinatulu prin sufragiulu lui.“ Acel'a-si cugetu, la care elu insistà, se afla in alocutiunile sale câtra corpulu legelativu si câtra tribunatu.

In 10 maiu s'a publicatu in *Moniteur* o decisiune, pregatita prin consiliulu de stat; ea a fostu concoputa asiè:

„Consulii republicei,

„Considerandu că resolutiunea Consululu Antâiu este unu omagiu datu suveranității poporulu; cumca poporulu, consultatu a supr'a celoru mai d'aprope interese a le sale, nu trebuie sê cunosca alte margini decâtu interesele sale proprie,

„Decidu, etc., etc.

„Poporulu francesu va fi consultatu a supr'a cestiunei:

„Fi-va Napoleonu Bonaparte consululu pre vietia.“

S'a adoptatu acel'a-si modu de votare ca in anulu alu VIII.

(Va urmà.)

„Wiener Ztg“ de la 25. I. c. publica urmatori'a sanctiune pre'nalta a concludeloru delegatiuniloru:

„Conclusele urmatorie cari le-a facutu, in privinti'a preliminarului comunu, delegatiunea senatului imperiale, ce am conehiamatu pre 19 ianuaru a. c. in Vien'a, in contielegere cu delegatiunea esmisa de diet'a unguresca spre pertratarea afaceriloru comuni, si cari mi s'au susternutu prin ministeriulu meu comunu, le aprobu si intarescu in intielesulu legiloru de la 21 si 24 dec. 1867.

Bud'a 24 mart. 1868. **Francisca Iosifa** m. p.
Beust m. p., **Becke** m. p., **Br. Kuhn** m. p.

Starea financiaria a Romaniei.

Sub acestu titlu cetimu in diurnalulu „Der Osten“ urmatoriele: „Starea financiaria a Romaniei are unu deosebitu interesu pentru noi austriacii, fiindu că stâmu in atâtea si atâtu de intime relatiuni comerciali cu acêta tiera. In Romania se petrece cu multa statornicia unu fenomenu demnu de luat aminte, ce nu se prè areta in Europ'a apusena, c-aci veniturile statului crescu d'in anu in anu, si in budgetulu pentru anulu 1867 acele au fostu puse la 56

de milioane de franci, era in budgetulu proieptatu pentru anulu 1868 camera a potutu preliminar 76 de mil. de franci. Ca cetitorii nostri sê-si pota face idea chiara despre acestu crescamentu rapidu alu venituriloru statului romanu, vomu aretà aci câte-va esemple.

Veniturile vamali, cari la anulu 1864 au adusu statului 12 mil. de piastri, in 1866 au facutu 15 mil. er' in 1867. 21 milioane de piastri; asiè dara in trei ani ele au crescutu cu trei a patri'a parte a venitului originale. Se intielege, că si venitul d'in dominicle de statu inca a crescutu in modu insemnatu, anume de la 37 la 44 de milioane de piastri.

Detori'a de statu a Romaniei prin amortisatiune s'a redusu de la 57 la 54 de milioane de franci; si guvernulu actualu a staruitu, ca anuitătile sê se solvesca la tempulu sêu, ca pentru cupone sê se respunda pretiulu esactu la terminu, si obligatiunile scoose prin sortiri sê se amortiseze fara intardiare; acêst'a e causa, că cursulu hartieloru de statu romane si obligatiuniloru de imprumutu si de dessarcinarea pamentului — s'au urcatu forte in piatile bursei d'in Londr'a si Paris.

Intru adaveru eo anomalia, că la burs'a de Vien'a hartiele romane de statu n'au cursu, de-si d'in anu in anu mergu d'in Vien'a in Romania si vinu de acolo in Vien'a totu mai insemnate capitale, si arservi spre mare avantaju pentru ambele pârți, daca acestu schimbu s'ar usiora prin primirea hârtieloru romane de statu la burs'a de Vien'a. Precum audîmu, guvernulu d'in Bucuresti voiesce a face pasii necesari pentru a delaturà acêta impregiurare trista incredintandu unu institutu de credetu d'in Vien'a cu escontarea hârtieloru de statu romane.

Transilvani'a.

Valea Almasiului, 15. mart. 1868.

Sunt omeni, cari nu vedu si nu sciu aceea ce tota lumea vede si scie. Unii ca acêsti-a mai bine aru face sê nu-si deschida gur'a decâtu dupa ce au observatu si au studiatu bine subjectulu, ce voiescu a tratà.

Unu d. corespundinte d'in Clusiu vine si ne areta in nr. 28 alu acestui diurnalulu pretiuitu mai multe pareri, cari — precum pretinde dsa — s'aru manifestà in patri'a noștra despre deputatii romani (?) ardeleni, cari s'au infatșiatu la diet'a magiara d'in Pest'a. Daca d. corespundinte ar' fi incercatu a chiarificà ce-va materia intortocata, ce-va sistemu filosoficu de alu germaniloru, atare întrebare grea si pote neresolvita inca d'in economi'a natiunale: nu m'asiu incumetà a pasî la publicitate, si acêst'a nu numai d'in cauza, că m'asiu teme ca sê nu cadu in vre-o eroare, ce pote ar' fi mai mare decâtu aceea, ce asiu fi voit a emendà, ci mai vertosu ca sê nu fiu spre greutatea binevoitoriloru cetitori, cari aru avè totu dreptulu a se plange, că unu omu nedepriusu in pena are temeritatea de a abusa de paciinti'a si indulgenti'a loru.

Inse d. corespundinte nu avè in impartesirea sa a se luptà neci cu o greutate, ce pote prea lesne lu poteà aduce in atare ratecire, care inse cu i-o-asiu fi iertatu mai antâiu, fiindu că d. corespundinte mi-va concede celu putienu atât'a, ca sê-mi arogu a-i spune, că ratecirea e lucru omenescu.

D'in contra, d. coresp. avè inainte-a ochiloru objectulu celu mai simplu, celu mai evident si celu mai chiaru: adeca parerile romaniloru transilvaniani despre deputatii romani — precum se exprime d. corespundinte, — d'in Transilvani'a, cu privire la portarea si activitatea loru in diet'a d'in Pest'a.

Parerile, cari d. coresp. pretinde a le fi auditu de la romanii d'in Transilvani'a, sunt atâtu de neintemeiate, cătu me vedu indemnatu a-mi radică si eu debil'a mea voce in acêsta afacere, ca una, care singura ocupa pre romanii d'in Transilvani'a in momintele de fatia.

D. corespundinte va avè a buna sema alti romani pre la Clusiu, si dsa si-va fi cascigatu informatiunile dsale despre parerile, ce ni le spune, de la romani de ai dsale, sêu că d. corespundinte si-va fi creatu pentru dsa, celu putienu in fictiune, nisece romani de alta plesa, decâtu cum suntu romanii d'in Transilvani'a, carora d. corespundinte li atribue pareri si convingeri atâtu de sinistre si absurde, cătu nimenui nu-i potu veni neci in minte. In totu casulu, nu sciu, ore voit-a d. corespundinte a face gluma, sêu că a scrisu ca sê-si petreca tempulu, ne avendu a face ce-va mai bunu, dara atât'a sciu, că, basatu pre majoritatea insemnata a diurnalisticii romane, si pre convingerile intielegintiei adeverate romane, potu afirmà d'in consciintia curata, că d. corespundinte d'in Clusiu este informatu de totu reu despre parerile romaniloru cu privire la activitatea, portarea, si nu sciu ce mai vre d. corespundinte, a deputatiloru ardeleni — recunoscute prin dlui de romani — la diet'a d'in Pest'a.

Sê revocâmu in minte un'a alt'a d'in corespundinti'a memorata.

D. corespundinte vede in Transilvani'a doue partite: un'a retrasa la pasivitate, care celu putienu subjectivu nu s'a abatutu de la progamulu natiunale; alt'a, care a pasitu pre terenulu activității, si despre care se roga sê-i fie iertatu a aduce la lumina unele reflesiuni ce le aude omulu, ici colea, pre unde se inverte prin cercurile romanesce. D. corespundinte contînuu: „Toti te întreba: frate, deca Romanii au remasu credintiosi programe-loru loru de pana acuma, en spune-mi, cine cugeti tu, cum câ sunt chiamati sê apere drepturile natiunei romane? Ce le poti alta respunde, decâtu că acei-a, cari au intratu pre tenerulu activității ce li s'a deschisu, er' acêsti-a sunt deputatii romaniloru ardeleni in diet'a d'in Pest'a. Respunsulu a acestu-a lu primesci de la orisicine. . .“ Ipsissima verba. Nu e de lipsa, ca sê urmarimu pre d. corespundinte mai departe. Dlui specifica inca in vre-o 3—4 puncte: „cele-a multe, câte le audi preintre romanii ardeleni despre portarea deputatiloru ardeleni romani in diet'a d'in Pest'a.“

Te rogu, dle corespundinte, spune-ne, ce intielegi dta sub cuvintele „ici-colea,“ pre unde te ai invertitu preintre cercurile romanesce, si daca ne vei lamuri întrebarea, esplica-ne, cum ai primitu dta respunsu de la orisicine, că deputatii romaniloru ardeleni in diet'a d'in Pest'a sunt chiamati a aperi drepturile natiunei romane?

Eu sum convinsu, că dta neci că te-ai invertitu pre ici-colea, neci că ai capetatu pretinsulu respunsu alu dtale de la nimene, ci ai luat pen'a in mana, si ai dîsu, hai sê scriemu! — Acêst'a este o fapta ratecita, dle corespundinte, cu atâtu mai vertosu, că vrei sê incalcesci adeverat'a opiniune publica a Romaniloru d'in Transilvani'a, intre nisece impregiurări critice si periculose, candu toti inimicii opiniunei publice romane d'in Transilvani'a vreu sê o infrice, sê o stramute si sê-i dee o directiune, care apoi sê o întrebuintieze in folosulu si pentru promovarea planuriloru loru infernali.

Me intorc eu la dta, dle corespundinte.

Dorere, că romanii d'in Transilvani'a sunt siliiti a fi retrasi la pasivitate. Activitatea este vietia, atâtu a unui individulu, câtu si a unui statulu, a unei tiera. Cine impedece fără neci o ratiune activitatea unui individulu, a unei tiera, acel'a comite crimea cea mai mare: omorulu, uciderea.

Inse care este ceea-l-alta partita, care — dupa d. coresp. — a pasitu pre terenulu activității, si unde este acestu terenu de activitate?? Precum sum informatu eu, romanii d'in Transilvani'a nu vedu nicai nese un'a nese alt'a, si eu nu me potu mirà in destulu, că unde si-a culesu d. coresp. parerile dsale, cari dlui dîce, că le ar' fi auditu prin Transilvani'a.

Pote, eu n'am intielesu bine importantia corespundintei d'in cestiune. Trebne dara sê me molcomescu, cu atâtu mai vertosu, că dîcu eu dorere am luat pen'a in mana, ca sê me disputu cu unu romanu despre parerile, dorintiele si aspiratiunile romaniloru d'in Transilvani'a. E cu potintia inca, că d. coresp. si-va fi fostu cascigatu pana in minutulu de fatia alte informatiuni despre opiniunea romaniloru d'in Transilvani'a, informatiuni adeverate, in consunantia perfecta cu opiniunea publica a romaniloru. In casulu antâiu, te rogu, dle coresp., esplica-te inca data, ca sê fimu bine intielesi, inse a buna-sema m'asiu sentî fericitu, daca ne amu intalni si ne amu imbratșià avendu amendoi acele-a-si pareri, cari — precum sciu eu — le are si le conserva intregulu poporulu romanu d'in Transilvani'a. In casulu alu doilea n'avemu decâtu a ne dà man'a, si a ne fericia unulu pre altulu, si eu sperazu si dorescu d'in totu anim'a, că vomu remanè aci, si nu va fi lipsa ca s' dr mai intindemu vorbe despre unu lucru precâtu d' unu siguru, pre atâtu de sacru si neviolabilu, intielegi opiniunea publica a romaniloru d'in Transilvani'a.

Afara de diurnalistici'a romana, carea — unu singuru diurnalulu este carele nu s'a datu inca pre fatia — represinta adeverat'a opiniune publica a romaniloru d'in Transilvani'a, fia-mi si mic iertatu a intru în câti-va termini atâtu pusetiunea romaniloru d'in Transilvani'a fatia cu legelatiunea Ungariei, câtu si dorintiele si aspiratiunile loru cu privire la binele si fericirea iubitei nostre patrie, Transilvani'a.

Romanii d'in Transilvani'a sunt omenii ordinari leg ai pacci si ai dreptății, ei urescu ori-ce restornatiune violinta, ei nu facu comploturi secrete, ei nu precept intrigele, cuunu cuventu: ei sunt petrinsi de o chiar mare nobile a unui poporu generosu, ei au in vedere fericirea si glori'a patriei loru.

Intr'adeveru, care d'între guvernele trecute sêu, daca vremu, si cele presinte, s'au potutu plange rellativu la romani, că au avut de a face cu unu poporu inderetnicu, becisnicu si fără consciinti'a detorintiei sale mai multu decâtu omenesca, de a se supune legiloru si dispusetiuniloru celoru mai nedrepti si capriciose? Nu si-au sacrificatu romanii de ne numerate ori totu ce au avut, sangele si avera

pentru tronul, patria, ba, ce e mai multu, chiaru in favorea apesatorilor lor? Nu au fostu romanii supusi umiliti ai atatoru sisteme diabolice, ai atatoru legi nedrepte, ai atatoru constitutiuni jafuitoare si pline de nedreptatele cele mai nesuferite? Nu li-s'a impedeatu cultura morale, spiretuale si materiale numai pentru ca apesatorii lui se le pota dice cu inganfare: Numai atat'a aveti catu vomu vedè de bine ave dà, ca si la nesce mercenari, chiaru si stelele de pre ceriu inca sunt a le nostre?*) Si romanii au suferitu pana a fi redusi la extremitati. Nu au fostu romanii menati si portati pretotindene, unde le-a placutu celor de la putere, cari aru fi trebuitu se fie apesatori si conducatori drepti ai lor? Romanii au fostu si aci blandi si ascultatori. Ai dice ca, timor pedibus alas dat. Nu fure romanii desbinati in confessiuni, nu li-s'au ruptu comitate si tinenturi intregi de câtra tier'a lor, conservata cu viet'a si sangele lor, si s'au adnesatu câtra tier'e straine numai ca se nu pota avè o opiniune publica, concentrata si nerestornata? Tote s'au facutu, romanii au fostu blandi. Nu ni-au coruptu, necagitu si maltratatu cei de la putere intielegiuti'a numai ca se ne puna inca sub proba, câ ore paciinti'a romanului, dieu, n'ar' mai avè margini? Nu ni s'au datu, dupa placulu celor de la putere, legi, cari ni-s'au rapitu era dupa placulu lor? Nu au voitu si nu mai voiescu ei inca se ne faca d'in aceea ce trebuic se fimu, cetatiuni romani ai patriei nostre, un'a dupa alt'a nemti si magiari? Romanii sunt buni, ei sunt ascultatori si supusi credintiosi, tote se potu — asiè cugeta inca si asta-di politici nostri de la putere. Sè mai intrebua? . . . Nu! Acl stau in locu!

Pocalulu amaretiunei s'a implutu; totu, ce ar' superabundà, s'ar' reversa pre invenitori nostri! Poporul romanu are consciinti'a sa, care lu va conduce câtra chiamarea si detorinti'a sa, realisarea dreptatii si a ecuitatii. Natiunea romana d'in Transilvani'a scie si sustiene d'in tote poterile a leverulu nestramutatu, câ dreptulu si dreptatea nu se baseza pre puterea fisica, brutala, ci pre ratiune, pre convoie imprumutata si pre asioma morale, care este temelulu evangeliului si alu bunului sentiu alu intregi omenimi: ce tle nu-ti place, altui-a nu face. Forti'a brutala nu va mai potè domni nepe-depsita a supra natiunei romane, nascuta libera si cu acele-si drepturi, cari competu fiesce-carei alte natiuni. Forti'a brutala va cadè d'inainte-a libertatii, ea va trebui se stramute in dreptu si detorintia. Bine se aiba grige cei de la putere! Le plus fort n'est jamais assez fort pour être toujours le maître, s'il ne transforme sa force en droit et l'obéissance en devoir, (celu mai tare nu e nici candu destulu de tare, ca se pota fi totdeun'a domnu, daca nu schimba forti'a sa in dreptu si supunerea in detorintia) — a d'isu, acum sunt a prope o suta de ani, unu anteluptatoriu alu libertatii, auctorulu nemoritoriu alu Contractului Socialu.

Veritas odium parit. Sciu eu bine, câ inimicii natiunei nostre aru asculta ori ce, numai se nu auda de dreptele ei pretensiuni: aceste le sunt urite, si i mangera pana la anima. Adeverulu inse trebue spusu precum este, ori câtu de greu se le cada acelora, cari aru vol a-lu mistifica, a-lu ascunde, ba inca chiaru ai dà si in capu.

Adeverulu este, câ: Natiunea romana d'in Transilvani'a nu voiesce o data cu capulu a-si vinde patri'a sa, prin urmare, neci a-o uni, unifica, séu contopì cu ori-ce tier'a, care i este de totu straina. Ea voiesce a fi guvernata in tier'a sa propria, a casa, fâra de a se mesteca in trebile altora, pentru ratiunea ca neci acesti-a se nu se mesteca intr'a le ei. Natiunea romana are dreptu: dreptulu se pote denegà, mistifica, ascunde, inse nu pote fi omoritu.

Natiunea romana d'in Transilvani'a voiesce pentru binele publicu alu patriei sale, care, fin-lu acuma sunt câti-va ani miciorata si vatemata per fas et nefas in intregitatea ei, trebue se fia reintregita in statu quo ante, — voiesce, dieu, o representatiune basata pre principie ratiunabili, era nu pre principie feudali, aristocratice si absolutistice, contrarie dreptatii si mintii saucetose. Nu se mai pote contesta, câ asta-di natiunile se guverneza pre sine inese; ori-ce legi séu dispusetiuni, facute contr'a vointiei lor, dreptatea o dicteza, nu sunt decatu fâra-de-legi, cari, mai curendu séu mai tardîu, aceea-si dreptate nu va lipsi de a le resbunà cu tota rigorea ei.

Natiunea romana, petrunsa de fidelitatea sa neclatita si neviolabila, sigilata prin sangele ei, câtra tronul si dinastia, are incredere firma in generositatea si indurarea nobilelui séu principe, — care n'a incetatu neci odata de a-o asigura si a-o primi sub scutul séu parintiescu, — câ dorintiele ei justificite voru fi realizate.

Eca totu ce sciu eu despre opiniunea publica romana d'in Transilvani'a.

*) „Praeter mercedem laboris sui nihil habet.“ Si „tolerantur (romani) usque ad beneplacitum principis“ etc.

Voiu fi ostenitu, fâra indoiela, atentiunea binevoitorilor cetitori, voiui finì dara.

D'in tote ce am d'isu urmeza, câ toti acei-a, cari s'au departatu d'in patri'a nostra, Transilvani'a, si au intratu in complicitate cu legelatiunea unei tiere straine pentru a ne aduce legi in contr'a vointiei nostre, — fire-aru ei câtu de activi, siedè-aru chiaru cu manele in sinu, — toti acei-a, dieu, sunt si voru fi pentru natiunea romana d'in Transilvani'a nula.

Dieta magiara d'in Pest'a, dvostre veti se mai bine pre acolo decatu mine, pote se face legi forte intiepte pentru Ungari'a, inse, pentru natiunen romana d'in Transilvani'a, ea porta pre fruntispiciulu séu inscripiunea de pre „Infernulu“ lui Dante: „Voi chi entrate lasciate ogni speranza“, adeca romanesce: Romani d'in Transilvani'a! indata ce veti fi intratu in dieta Ungariei, nu mai este scapare pentru voi! Porciu.

ROMANIA.

Senatul.

Siedinti'a d'in 6/18 martiu 1868.

Suptu presiedinti'a S. S. P. Metropolitu primatu.

Dupa cetirea unoru mici comunicari D. Ionu Manu raportorele comisiunei de petitiuni, dà citire raportului comisiunei relativu la:

1. Petitiunea unui domnu, prin care se plange câ este esecutatu de consululu Elinu la plat'a unoru bani in temelulu unei sentintie data de autoritatea elina.

Dupa mai multe discutiuni d. Costaforu sustiene câ acesta cestiune este importanta, si daca Senatul s'ar multiami numai cu a-o recomandà la guvernulu, ar fi a trece peste d'ins'a; si apoi se decide a se trece acest'a cestiune la ordinea dilei.

2. Asupra unei petitiuni a dlui Vaillant prin care cere recompensa pentru serviciile aduse tieriei. Concluziunile raportului comisiunei in acesta privintia sunt: câ comisiunea nu are cunoscentia despre serviciile ce acestu domnu a adusu tieriei, si este de parere a se recomandà guvernulu.

D. Ministru lucrariilor publice, declara câ retrage proiectulu de lege pentru ape.

D. Raportore dà citire raportului comisiunei asupra unei propuneri pentru facere de siosele prin prestatiuni in natura, a le carei concluziuni sunt de a se amana discutiunea acest'a pana ce va veni proiectulu de asemenea natura ce este la Camera.

D. Ministru areta câ acelu proiectu este votatu deja, si lu va aduce si la Senatu.

Dupa aceea dà citire mesagiului prin care se inaintèza Senatulu:

1. Unu proiectu de lege pentru esplotarea si organizarea telegrafelor si postelor.

2. Unu altu proiectu pentru instituirea unei case partiale menita a pastrà sumele si obiectele de valoare, o casa centrale postale.

Se dà citire unei propuneri a d-lui Jianu, prin care cere a se statua ca acordarea pensiunilor se treca prin ambele corpuri legiitoare.

Se aproba.

Adunarea deputatilor.

Siedinti'a d'in 5/17 martiu, 1868.

Presiedinti'a d-lui A. Fètu.

D. G. Chitiu, raportorele comisiunii insarcinata cu elaborarea proiectului de lege pentru interpretarea unoru articole d'in legea electorale, dà citire raportului: prin carea majoritatea comisiunii primesce urmatoriulu.

Proiectu de lege interpretativa a legi electorali d'in 28. iuliu, 1866.

Art. 1. Prin alineatul alu II-lea de sub art. 5, d'in legea electorale se intielege câ facu parte d'in colegiulu alu III-lea si aceia cari de si locuiescu aiurea in districtu, dara cari platindu 80 lei, si-au declarat domiciliulu politicu in orasiu conformu legii.

Art. 2. La alineatul alu III-lea, vorb'a profesori este introbuintiata la to sensu, adica prin acesta vorba se intielegu toti invetiatorii séu institutori de ori ce gradu, publici séu privati, cari sunt recunoscuti de autoritatea competente.

Art. 3. Prin art. 7 se intielege câ alesulu delegatu trebue se opteze intre mandatulu de delegatu si dreptulu séu de alegatoru directu, nepotendu vota in doue colegie.

Art. 4. Frasa d'in urma de la art. 11 si orasiani asupra proprietatiloru de mosie constituie unu pleonasmu séu este de prisosu.

Art. 5. Prin vorb'a de impamentenire de la liter'a A de sub art. 17 se intielege impamentenirea cea care e prevediuta la art. 22 lit. a. Minoritatea intielege câ nu pote fi vorb'a de câtu de o singura impamentenire, aceea prevediuta C. C. art. 16.

Prin vorb'a de venitu de ori ce natura, prevediuta la lit. e) de sub art. 22 se intielege venitul impusu.

Art. 6. Prin vechimea coloniloru prevediuta la lit. d) de sub art. 24 se intielege vechimea de data adica aco de la data decretului de numire.

Art. 7. Se intielege câ demisiunea de care este vorb'a la art. 16 trebue se fie publicata prin veri ce midilocu cu doue septemani inaintea deschiderii celui d'antâiu d'in colegie.

Art. 8. Art. 28 ca unulu ce deroga la art. 26 trebue cetitu si intielesu indata dupa acest'a, era nu dupa art. 27.

Art. 9. Legea statuesce prin art. 29 câ judecatorulu de curte nu pote se fie alesu in resortulu séu, adica in judetiulu séu, judetiile supuse jurisdicțiunii curții sale, era celu de tribunale nici in districtele limitrofe cu districtulu unde exercita functiunea.

Asemenea este intielesu câ conditiunile cerute prin art. 26 sunt cerute si pentru magistratii prevediuti aci.

Art. 10. Termeni d'in art. 33 d'in lege intielegere, cu celelalte consilii comunale d'in judetiu insemneza numai prin corespundintia oficiale cu primarii comunelor rurale privitorie la formarea si complectarea listelor.

Art. 11. Art. 50 d'in lege nu prescrie câ necesaria o lista a delegatiloru.

Art. 12. Numerulu de 25 alegatori prescriu prin art. 55 s'a crediutu de legiitoare ca numeru necesariu pentru a se potè procede la formarea biuroului provisoriu, pentru câ pleca d'in ipotes'a (dovedita gresita prin esperintia) câ nici unu colegiu nu va cuprinde mai pucinu de 100 alegatori inscriși. Se intielege dara câ indata trecundu acea jumetate de ora, si nefiindu numerulu de 25, atunci ori câti se voru afia presinti, potu procede la formarea biuroului provisoriu. Destulu numai ca atunci chiaru se fie de facia numerulu suficiinte pentru constituirea biuroului.

Art. 13. Prin art. 62 se intielege câ chiar dupa terminarea celor doue apeluri nominale, alegatorii cari n'au respunsu la aceste apeluri, dara se voru presinta mai in urma, trebue se fie primiti a votà pana in momentul sigilării urnei.

Or'a 4 este ficata pentru sigilarea urnei, numai in casulu candu la acea ora nu voru mai fi alegatori presinti cari se voiesca a votà, era in casulu candu cei presinti nu voru fi terminatu, atunci biuroulu continua pana voru votà toti cei presinti, si dupa sigilarea urnei nimene nu mai pote votà pana a dou'a di.

Art. 14. Prin vorbele daca trebuinti'a va cere se intielege câ ori de câte ori in diu'a d'antâiu n'au votatu toti cei inscriși in liste, votarea urmeza si a doua di.

Minoritatea intielege prin trebuinti'a vacere numai casulu candu numerulu celor inscriși ar fi asiè de mare, in câtu operatiunea votării se nu se pota termina intr'o singura di.

Art. 15. Tote casurile urmate inainte de promulgarea acestei legi in materie de alegeri sunt si remanu absolvite.

Neluandu nimeni cuventulu in discutiunea generale, se pune la vreau laurea in consideratiune a proiectului prin bile, dupa cererea a 15 deputati si se incuviintieza cu 81 bile albe contra 4 negre.

Apoi s'a luat la desbatero speciale art. 1 d'in proiectulu d'in cestiune. Obiectulu principale a fostu daca cei ce solvescu unu impozitu de 80 de lei, dar locuindu aiurea in districtu, potu face parte d'in colegiulu III. alu orasielor. La discutiunea acestui obiectu au luat parte mai multi deputati, dupa cari luà cuventulu dlui Cogalniceanu si rostì urmatoriulu discursu:

Domniloru, dice o vorba: mari si minunate sunt faptele tale Domne! (Haritate). Totu asiè trebue se dieu si eu asta-di candu vedu sprijinindu-se lucrule cele mai anapode si pe dosu, cum se dice, sprijinindu-se asemenea teorie ca cele ce audirmu.

Domniloru, ce a intielesu Constitutiunea candu a vorbitu despre colegiulu acest'a? A intielesu se facea unu pasu mai departe er' nu mai inapoi de câtu legea de mai nainte; a intielesu se asigureze interesele, nu bucâtile de varu, de caramida si de pamentu; a intielesu se dee toturor marilor interese ale tieriei o represintatiune. Si asta-di vedu câ se sustiene a se isgoni de la acest'a represintatiune unulu d'in interesele cele mai mari, industri'a agricole, care nimeni nu pote negà câ este interesulu celu mai mare d'intre interesele tieriei nostre; (aplause) se sustiene ca pe arendasi se-i lasamu afara d'in lege, fiindu câ ei nu sunt orasiani. Ei bine, dara ei unde se voteze? Ei nu potu votà in colegiulu I, câ-ci acolo este proprietatea mare; nu potu votà in colegiulu alu II-lea, fiindu câ acolo este proprietatea mai mica, fie de pamentu, fie de zidu: nu potu se voteze in colegiulu alu III-lea, fiindu câ le diceti câ nu e loculu lor acolo, nu voiti se le faceti onore de a-i pune in positiunea acea de a votà directu unde votati si d-vostra. Ei bine, undei puneti daru? Nicairi? Ore Constitutiunea a intielesu se-i dee afara d'in lege? Nu, câ-ci Constitutiunea a intielesu se puna in dreptu de a votà si pe acei cari solvescu mai in josu de 80 lei.

D-vostra lasandu d'o parte pe acesti omeni, isgoniti nu numai agricultur'a dara isgoniti si industri'a atelierelor. D-nu ministru de interne ve spuneà mai de-una-di câ Bruxelles este supusa consiliului judetianu, pentru câ provinci'a este plina de fabrice de manufactura, si câ de aceea se pote supune comun'a si primarele de Bruxelles la deputatiunea permaninte a provinciei. Ei bine, d-vostra nu voitu ca tier'a nostra se fie vro data astu-feliu, câ i respingeti d'in orasie chiar pucinele stabilimente industriali câte le mai avemu in tier'a; si daca ar fi dnu ministru alu lucrârilor publice aci, v'aru spune câ in orasie nu potu fi stabilimente, mari, ci pe afara, prin judeciu. Candu ne vomu uità imprejurulu Bucuresiloru, si d-nu Campiniu imprejurulu Brailei, vomu vedè câ tote aceste stabilimente sunt afara d'in orasie, si d-vostra voiti ca aceste stabilimente se nu aiba represintatiune? . . .

D. Georgiu. Nu se represinta vaporele.

D. M. Cogalniceanu. Nu se represinta vaporele precum nu se represinta nici abecedarele, dara se represinta

interesele mari industriale. Statutul era mai drept decit restrictiunea, care voiti d-vostra sa o faceti: si diciteti, ca acestu elementu introducendu-se in colegiulu alu III-lea ar inabusi independintia orasielor!

Pro arendasi, agricultur'a mare a tiei, pe aceia se-i damu afara, se damu afara pe omeni, cari platescu Statulu arendi de 10,000 galbeni numai pentru ca n'au o bucatia de casa intr'unu orasiu, eta ce diciteti d-vostra! Nu intelegu d-loru, ca constitutiunea se dee afara clas'a de cetatiani cea mai folositorie, ca-ci colegiulu alu III-lea este datu comercielui, industriei, si intieligintiei, si daca legea electorale nu este scrisa cu mai multa precisiune totu onor. ministru de interne vi-a spus mai de-una-di, si alti deputati, ca legea acest'a s'a facutu in graba, ca s'a lucratu intr'o siedintia secreta, si a venitu numai la votu. D-vostra asta-di veniti la articulu de mai la vale, se dati celu mai largu intielesu cuventulu de profesore, care dupa legea instructiunii este determinatu ce insemnaza, cu tote ca suntu si eu se i se dee acestu intielesu; dar d-loru, precum se da dreptu aceluia, care este invetiatoru si institutore se fia alegeitoriu, permiteti se fia representati si acei omeni, cari si-ospunu capitaluri mari, si facu ceea ce dicesa d-nu ministru de interne nu mai tardiu de catu ieri, concurentia chiar proprietatii mari, si voru intreco chiar proprietatea mare; permiteti, d-loru, ca industri'a comerciale, industri'a manufacturale, adeca comercielu agricolu, arendasii, proprietarii de stabilimente mari, fia industriale fia manufacturale, vaporulu, vaporulu d-loru, pe care l'a criticatu d-nu Georgiu, permiteti se aiba o representatiune. Vaporulu este asta-di Domnulu veculu alu 19-lea, si prin urmare permiteti si acestu mare Domnu, care a prefacutu lumea, se aiba si elu o representatiune in Adunarea Romaniei; vaporulu, mai repetu inca odata, asi voi se vedu pe acestu Domnu ca in alto tie, ca in Belgi'a si Franci'a, asi voi se vedu in tote partile cate unu cosiu mare si o masina de vaporu, si acesta ne va face se fimu intr'o stare mai inflorita, si se potemu plati mai lesne imbnatatrile nostre. Eta pentru ce am propusu unu amendamentu in coprindere:

„Facu parte d'in colegiulu III toti acei, cari au dreptu profesiune comercielu si industri'a, fia agricola fia manufacturale, cari de si si-au stabilimentulu loru afara d'in coprinsulu orasiulu chiaru, inse si-voru fi alesu domiciliu politicu in vre unu orasiu, conformu legel.“ (Va urmã.) Dupa „Rom.“

Noutati Straine.

AMERICA. Actulu de acusatune contra lui Johnson. (Fine.)

„Art. II. Numitulu Andrew Johnson, presedinte Staturiloru Unite, neobservandu detorintele sale oficiale, juramentulu seu, si violandu constitutiunea Staturiloru-Unite si legea d'in 2 martiu 1857 relativa la regularea inlocuirii oficieloru civili, fara de autorizarea si aprobarea Senatulu adunatu, a incredintiandu in 21 fauru 1868 conducerea provisoria a ministeriulu de resbelu lui Lorenzo Thomas, si pentru acestu scopu i-a adresatu urmatori'a epistola oficiala:

„Washington, 21 fauru 1868. Domnulu meu! Onorab. d. Edwin M. Stanton fiindu absolvatu asta-di de la secretariatulu ministeriulu de resbelu, te impoternicescu pre dta a conduce ad interim ministeriulu resbelulu, si prin urmare ti-vei ocupa postulu numai decatu. Am avisatu pre Stanton, se-ti predee arcele, cartile, documintele si alte lucruri, cari i-au fostu concediute. Primesc etc. Andrew Johnson. Colonelulu Lorenzo Thomas, ad honores.“

D'acel se vede, ca numitulu Andrew Johnson, presedinte alu Staturiloru-Unite, a comisu o crime grea.

Art. III. Andrew Johnson etc. incredintiandu lui Lorenzo Thomas, conducerea ministeriulu de resbelu si denumindu-lu in oficiu in modulu, ce se vede d'in epistol'a memorata (urmeza epistol'a indreptata lui Lorenzo Thomas), fara a ave vre-o autorizatiune, sub sesiunea senatulu, fara ascultarea si ratificarea senatulu si violandu constitutiunea Staturiloru-Unite, si postulu de secretariu ne devenindu vacante sub pausarea senatulu, — a comisu o crime grea.

Art. IV. Numitulu Andrew Johnson etc. s'a insocitu contra legei cu Lorenzo Thomas si cu alti individi, necunoscuti casei reprezentantiloru, cu intentiunea ca se induplece prin amenintari pre numitulu Edwin M. Stanton, secretariu alu minist. de resbelu, denumitu in forma legale in intielesulu legiloru Staturiloru-Unite, ca se repasesca de la oficiulu seu, violandu in acestu modu constitutiunea Staturiloru-Unite si legea d'in 2 martiu 1867 relativa la suplenirea oficieloru civili, prin urmare Andrew Johnson a comisu o crime grea.

Art. V. Numitulu Andrew Johnson s'a insocitu contra legei in 21 fauru 1868 si de alte ori cu mentiunatulu Lorenzo Thomas si cu alti individi, necunoscuti casei reprezentantiloru, ca se restorne legea d'in 2 martiu 1867; in urm'a acestei insociri inimice s'a incercatu a impedece pre Edwin M. Stanton, ministru legalu de resbelu alu Staturiloru-Unite, in functiunile sale oficiale, prin urmare a comisu o crime grea.

Art. VI. Andrew Johnson etc. s'a insocitu contra legei in 21 fauru 1868 cu Lorenzo Thomas, ca se si-insusiesca in modu violentu objectele Staturiloru-Unite d'in ministeriulu resbelulu, prin acest'a a calcatu „legea relativa la pedepsa conspiratiunii“ cu intentiunea de a restorna si a viola „legea oficieloru“; prin acesta procedere a comisu o crime grea.

Art. VII. Andrew Johnson etc. s'a insocitu contra legei in 21 fauru 1868 cu Lorenzo Thomas pentru a ataca „legea oficieloru“ si prin acesta conspiratiune s'a incercatu a impedece pre Stanton, ministru de resbelu alu Staturiloru-Unite, denumitu in forma legale, in functiunile sale oficiale; Andrew Johnson a comisu prin acest'a o crime grea.

Art. VIII. Andrew Johnson etc. a conspiratu cu Lorenzo Thomas, ca se-si insusiesca objectele Staturiloru-Unite d'in ministeriulu resbelulu, cu intentiunea de a viola legea oficieloru civili, prin urmare Andrew Johnson a comisu o crime grea.

Art. IX. Andrew Johnson a denumitu in 21 fauru 1868 pre Lorenzo Thomas cu intentiunea, ca acest'a se controleze in modu ilegalu erogatiunile votate in favorea serviciulu militariu si a ministeriulu de resbelu. (Actulu de acusatune amintesc de nou epistol'a adresata lui Lorenzo Thomas si legile violate prin aceea.) Andrew Johnson a comisu prin urmare o crime grea.

Art. X. Andrew Johnson etc., ca comandante supremu alu armatei a citatu in 22 fauru 1868 inaintea sa pre colonelulu William H. Emery, si i-a declaratu, cum ca legea d'in 30 ian. 1868 relativa la aprovizionarea armatei, a nume o parte a acestei legi, care dispune, ca „ordinatiunile si instructiunile referitorie la operatiuni militari si emise prin presedinte seu prin ministru de resbelu se se publice prin intrevinerea generalulu armatei, seu, fiindu acest'a impedece, prin intrevinerea oficieloru celui mai d'aprope dupa rangu,“ — este contraria constitutiunii; si pentru aceea neci nu este de lipsa a se observa. Si asi a voitu se induplece pre numitulu Emery, ca se se supuna in contra legei ordinatiunii emise si publicate de dinsulu fara de scirea generalulu armatei; prin care procedere Andrew Johnson a comisu o crime grea.

Cas'a reprezentantiloru cere prin acesta declaratiune solemnã a sa, ca numitulu Andrew Johnson se se provoce, ca se se justifice in privintia acestoru crime si delictu grele, si se se faca procederea receruta prin lege. Ea si-reserva dreptulu, ca mai tardiu, seu ori candu ar' ocure atare cauza mai noua, se pota pasi cu acusatuni noue in contra lui Johnson, presedinte alu Staturiloru-Unite, se pota raspunde la exceptiunile, cari elu le va alega, si totodata ca la tempulu seu se-si pota presenta dovedile si documintele sale.

Varietati.

* (Ateneulu romanu) acum de patru ani conluera neobositu pentru a descepta in inimele Romaniloru cultulu adeverulu, binelui si frumosulu; a le descepta prin ocupatiuni mai liniscite a le literaturii si artei; a staruitu a le intari in contra absorbirei generali de cãtu luptele pasionate a le politice. Ateneulu romanu a facutu primul pasu in asta privintia inaugurandu pentru autã'a ora in Romania conferintiele publice. Simpatiele si staruintia, cu cari publiculu Bucuresciloru a incungiuratu tribun'a Ateneulu romanu, intindea, ce ele au luat in tier'a intrega, — au doveditu destulu de chiaru, ca activitatea Atenelui corespunde trebuintiei si aseptãrei generale. — Ateneulu romanu deschidendu la 15. l. c. una serie de serate literarie-musicale vine a storce noue aplause si laude meritate de la natiune pentru acest'a intreprindere nobile. Bani ce voru incurge d'in aceste serate sunt meniti d'a radica unu edificiu corespondentioru pentru serate musicale si pentru conferintie.

* (Date statistice.) Greci'a la anul 1821 a avutu 875,150 de locuitori, in a. 1828 inse numai 721,950. Asi-dara resbelulu portatu pentru eluptarea independintiei a imputiatu cu 153,200 de suflete numerulu locuitoriloru, — unu argumentu inspaimantatoriu despre eroismulu eleniloru si de alta parte despre barbaria turcesca. In anul 1862 Greci'a a avutu 1,096,810 de locuitori (567,334 barbati si 529,476 femei). Totu in acestu anu insulele ionice au avutu 228,631 de locuitori (122,403 barbati, 106,266 femei). Deci Greci'a cu insulele ionice d'impreuna are 1,325,479 de locuitori.

* (Casatori'a civile). Se vorbesce, ca si in Ungari'a se va introduce catu mai curendu casatori'a civile, si inca ca institutiune obligatoria, nu concessiva. De base voru fi primite legile resp. franceze.

* (Cale ferata in Turci'a.) Cetimu in unu diurnalu magiarn, ca line'a unei cali ferate, ce ar lega Ungari'a cu Turci'a, in scurtu tempu va fi realizata dupa planulu lui E. Zichy. Sultanulu a recunoscutu, ca cladirea urgente a acestei line stã in interesulu Turciei si alu Ungariei, chiaru pentru aceea a ascuratu cladirea pana la Novi Bazar. De aci ar trebui se o continue guvernulu serbescu; era daca acest'a n'ar voi, atunci port'a ar fi aplicata a aduce calea ferata prin Bosni'a pana la marginile Ungariei, unde la Brodu s'ar intal-

ni cu line'a ungresca. — Aru face mai bine magiarii da s'aru ingrigi se faca deocamdata numai liniile proieptate patria si se nu grabesca atãtu de tare a veni in legatura d'aprope cu Turci'a, cu care si altu cum suntu in legatura rituale destulu de strinsa.

In interesulu „Amvonulu.“ Tiparindu-se d'in 1 si 2 alu „Amvonulu“ numai 1000 de esemplã era numerulu prenumerantiloru nostri trecundu bi preste o miie, mai multoru prenumeranti si reclamanu mai potemu sierbi cu numerii amintiti; facem inse cunoscutu, cumca ambii acei numeri a voru retipari in scurtu, atunci vomu satisfac toturoru acclor'a DD. prenumeranti, caror'a le lipseu acesti numeri. Se intielege d'ara de sine, ca si prenumeranti noi, cari dora voru sosf de aci nainte, voru a foi'a completa de la inceputu. Rogãmu inse pre DD. prenumeranti, se binevoiesca a insemã pre langa numu romanescã si cea ungresca seu nemtiesca a locuitiesi si postei ultime, unde se afla, ca-ci altminte se facu confusiuni la posta.

Totu odata ceremu indulgentia onoratoriloru stri prenumeranti, pentruca impregiurari neaterie de noi au impedece esirea regulata a unu numeri d'in urma ai „Amvonulu.“ Noi ducemu dactiunea in Orade, era tiparirea se face in Pest d'in cauza ca unca tipografia, ce avemu in Orade duce o lipsa atãtu de mare de lucratori, incãtu pote satisfac nici intreprinderiloru primite pã acum, necum se pota primi noue intreprinieri. Asta impregiurã se ne scuse deocamdata, ascurandu pre onorati prenumeranti, ca am facutu dispuneri necesarie, ca celu multu de la nr. 7—8 se esa foli dupa cum am promis, totu cãtu cu o luna mai nãiu de tempulu, pentru care suna.

Au aparutu pana acum 5 numeri, de pre ianariu, februaru si 1—15 martiu, in cari, afara de pã dicele regulate de dominece si serbatori, am mai publicatu si 2 predice funebrale, 2 articli d'in retorica sacra, despre testulu si esordiulu prediceloru, multe poeste si miscelane, si am scrisu 2 premie cãtu 4 galbini. Vomu urmã si mai departe in d'ptiunea acest'a.

Oradea-Mare in 26. mart. 1868.

Justinu Popf.

Vien'a, 22 martiu 1868.

Socotela publica.

Comitetulu incredintiandu de societatea studentiloru romani „Romania“ cu arangiarca serbãrii anulului nou, si-a datu inaintea societãtii socotela despre banii incursi si spelele facute cu ocaziune acelei serbãri.

Preste totu au incursu pana acuma 296 fl. 40 cr. austr. — si anume d'in partea studentiloru 178 fl. 40 cr. d'in afara inse au venitu societãtii unu ajutoriu in suma 118 fl.

Computandu spelele facute pentru serbaro si concertu in suma de 201 fl. 95 cr. — au ramas la dispozitiunea societãtii 94 fl. 45 cr. Cu bucuria a veditu societatea prim'a ei intreprindere — cu respectu la impregiurãri avutu rezultatulu doritu, — ma neasteptatu.

Realizarea scopulu, ce si-l propuse societatea, s'a totu implini prin caldurosulu concursu alu mai multoru stimati Domni si binefacatori, caror'a societatea condusa profunda recunoscintia, le exprime in publicu intima tiumita.]

Cu oferte au venitu intru ajutoriu societãtii urmãto. Domni:

Baronu D. Ursu cu 30 fl. — Unu anonimu d'in Transilvani'a 20 fl. — N. Ganescu d'in Romania unu galben (5 fl. 50 cr.)

Domn'a Ecaterin'a Papazoglu 10 fl. — Jancu Muresan 5 fl. — Dr. Gregoriu Silasi 5 fl. — Unu anonimu d'in Transilvani'a 5 fl. — Rvds. Timoteu Cipariu 5 fl. — Const. Falvi 4 fl. — M. M. d'in M. in Transilvani'a 5 fl. I. Zegre supralocot. 5 fl. — V. Albini 5 fl. — Dem'ann Moga parã 3 fl. — I. Danila 3 fl. — Dr. de teol. Ioanu Ratiu 3 fl. — Neagoe 2 fl. — I. Ursu 3 fl. — Sum'a 118 fl.

D'in sum'a de 94 fl. 45 cr. v. a., ce a ramas la dispozitiunea societãtii, s'au impartitu, amesuratu conclusulu societãtii d'in 5 diecemvrie 1867, studentiloru mai lipsiti de diuloce in urmatoriulu modu: Dloru: Basiliu Sambota med. 30 fl., Ales. Stefanovicu med. 10 fl., Ioanu Olteanu tehnicu 10 fl. B. Stefanovicu filoz. 10 fl., Ioanu Volacu med. 10 fl., Iacobu Ratiu med. 10 fl. Abstragundu sum'a partita de 80 fl. — remane societãtii spre dispozitiune 14 fl. 45 cr. v. a.

Acestea s'au adusu la conclusu in siedintia societãtii „Romania“ tienuta in 13/2 1868*). Nicolau Olariu secretariu.

*) Cele-lalte foie rom. sunt rogãte d'in partea Societãtii a primi aceste sãru in pretiutelu loru colone.

Proprietariu, redactoru respundietoriu si editoriu:

ALEXANDRU ROMANU.